

SOŠ a SOU Horky nad Jizerou

Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Horky nad Jizerou 35

Obor: 41-51-H/01 Zemědělec-farmář
41-52-H/01 Zahradník

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0985

Předmět:

Ročník: třetí

Téma: Vybrané zahradnické plodiny,
Zelí hlávkové

Vypracoval: Ing.Lenka Prokúpková

Materiál: VY_32_INOVACE_221

Datum: 5.11.2012

Anotace: zařazení, původ, význam,
biologická charakteristika, prostředí,
dělení, odrůdy, hnojení, OP, léčivé
účinky

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Zelí hlávkové

Brassica oleracea L.

Čeled' – brukvovité

**Původ- Středomoří,
malá Asie**

Význam pěstování:

1. V čerstvém stavu
 2. Konzervované, kysané
 3. Kuchyňsky upravované
- spotřeba zelí v ČR - 16kg/os/rok

Vlastnosti rostliny:

- dvouletá, (pro konzum jednoletá)
- cizosprašná, dlouhodobá
- chladnuzdorná

Účinné látky: působení dietetické - podpora trávení
antivředový faktor.

Biologická charakteristika:

Kořen: hluboký 0,5m, kůlový, dobře vyvinutý

Lodyha (košťál) : zkrácená s listy

Listy: okrouhlé, celokrajné, ojíňené, vytvářející
v prvním vegetačním roce hlávku (uvnitř světlejší)

Hlávka: kulatá, špičatá, plochá

Květenství: hroznovité v druhém vegetačním roce

Obsah látek: vitamín C, B1, B6,12, B6, Ca, I, Fe, Na,
Mg, P, Zn
minerální látky

Způsoby dělení:

- 1.dle doby pěstování: a) rané (předpěstování sadby)
b) letní (přímý výsev na stanoviště)
c) pozdní (přímé výsevy i předpěstování)

2.dle zabarvení listů:

a) bílé

b) červené

3.dle zpracování:

a) konzumní b) kruhárenské

Požadavky na prostředí:

- **Půda** – závislost na odrůdě
rané - humózní, záhřevné půdy, bohaté na živiny
pozdní - menší náročnost , pH – 5,5 – 7,0
- **Teplota** – nenáročné, optimální t pěstování - od 15 – 20st.C
- **Vláhha** – nadm.výška – do 400 – 500 m.n.m.
rané - dostatek srážek, závlaha
pozdní – dostatek srážek i bez závlahy

Požadavky na hnojení:

Vysoké

- Organické hnojení – 50- 60 t.ha-1 , hnůj
- Anorganické hnojení – N – výška dávky ovlivňuje kvalitu

Osevní postup:

1.trať, předplodina – luskovina, jetelovina

Léčivé účinky zelí:

- obsah vitamínu C předchází vzniku rakoviny
- balastní látky - regulace zažívání
- kysané zelí - regulace pálení žáhy
- léčení žaludečních vředů (šťáva), zmírnění zánětů
- působí dezinfekčně
- látka Acetylchlorin - působí při depresích
- obsah antioxidantů - odolnost proti chorobám

Kontrolní otázky:

1. Jmenujte konzumní části košťálové zeleniny?
2. Vyjmenujte zástupce košťálové zeleniny
3. Zelí hlávkové je: a) teplomilné b) neutrální c) chladnouvzdorné
4. Konzumní částí zelí je: a) list b) košťál c) hlávka
- 5) Zakreslete možné tvary hlávek zelí .
6. Podle kterých kritérií dělíme zelí?
7. Jaké jsou požadavky zelí hlávkového na hnojení organickými hnojivy?
8. Jaké půdy vyžaduje zelí, do jaké trati jej zařadíme?

Zdroj foto:

http://www.jihomoravska-zelenina.cz/zlozka/zeli_hlavkove.jpg

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/c/c9/Brassica_oleracea2.jpg/258px-Brassica_oleracea2.jpg

www.ovoce.zelenina.cz

http://semena.cz/1198-home_default/zeli-cervene-rani-brassica-oleracea-prodej-semen-zeli-05-gr.jpg

Literatura:

Melichar Miroslav a kol. Zelinářství. Praha : ČZS, Květ, 1997.

IBSN 80-85362-29-5